

KULTURMINNER I NORSJØ GOLFPARK

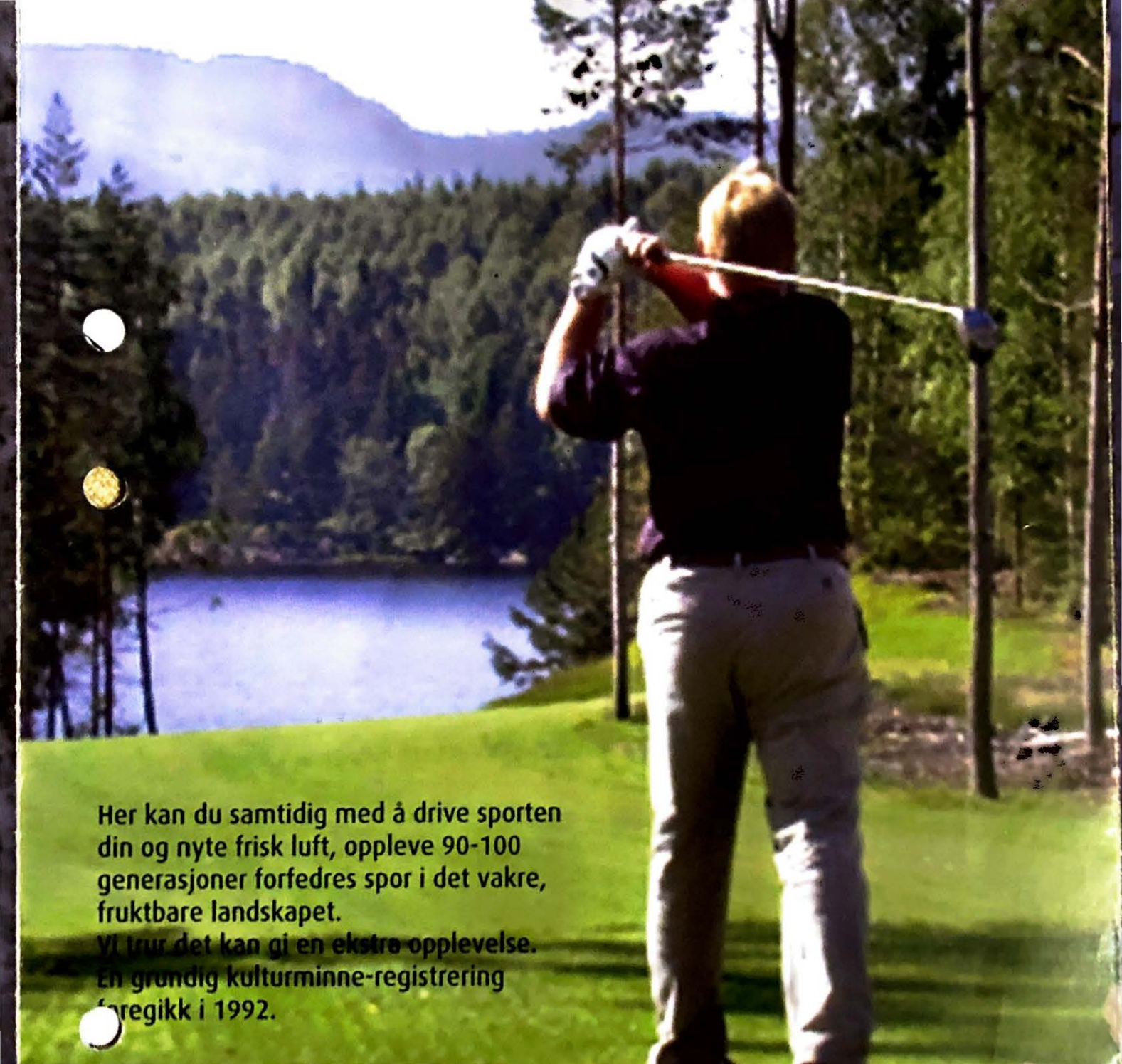
LANDSKAPSHISTORIKK

Da seineste istid var over, for om lag 10.000 år siden, sto havet ca. 140 m. over dagens nivå i Midt-Telemark. Seinere steg landet, fordi den enorme isvekta som hadde trykt landet ned forsvant. Romnes lå ved en havfjord i 7.000 år, før terskelen ved utløpet av Telemarksvassdraget stoppet saltvatnet utenfra, og Norsjø ble liggende som en ferskvatnsjø på ca. 16 m. over dagens nivå.

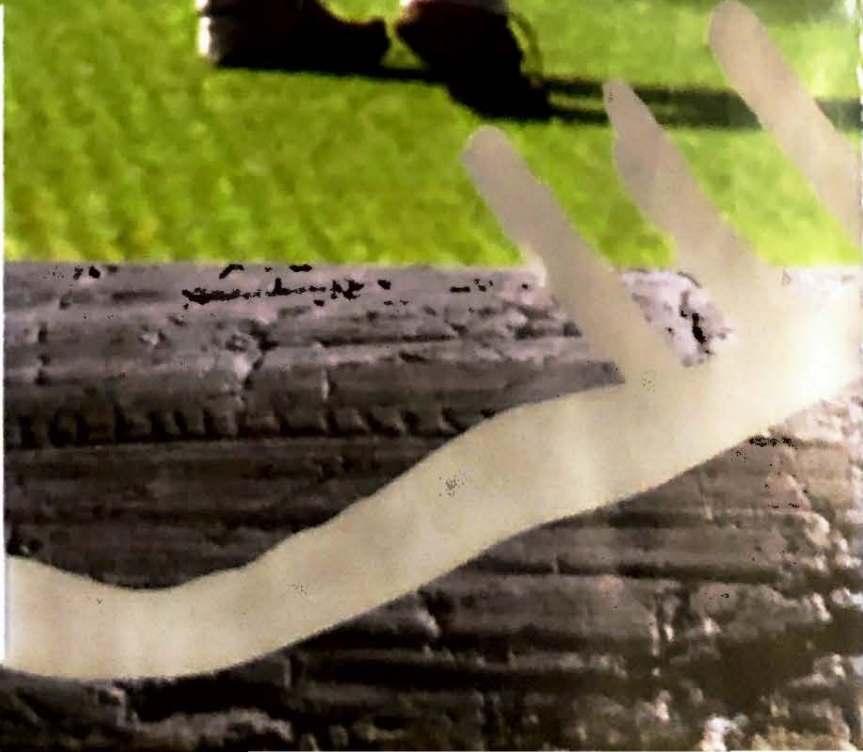

Gravroys fra Jernalderen

Her kan du samtidig med å drive sporten din og nyte frisk luft, oppleve 90-100 generasjoner forfedres spor i det vakre, fruktbare landskapet.

Vi tror det kan gi en ekstra opplevelse. En grundig kulturminne-registrering foregikk i 1992.

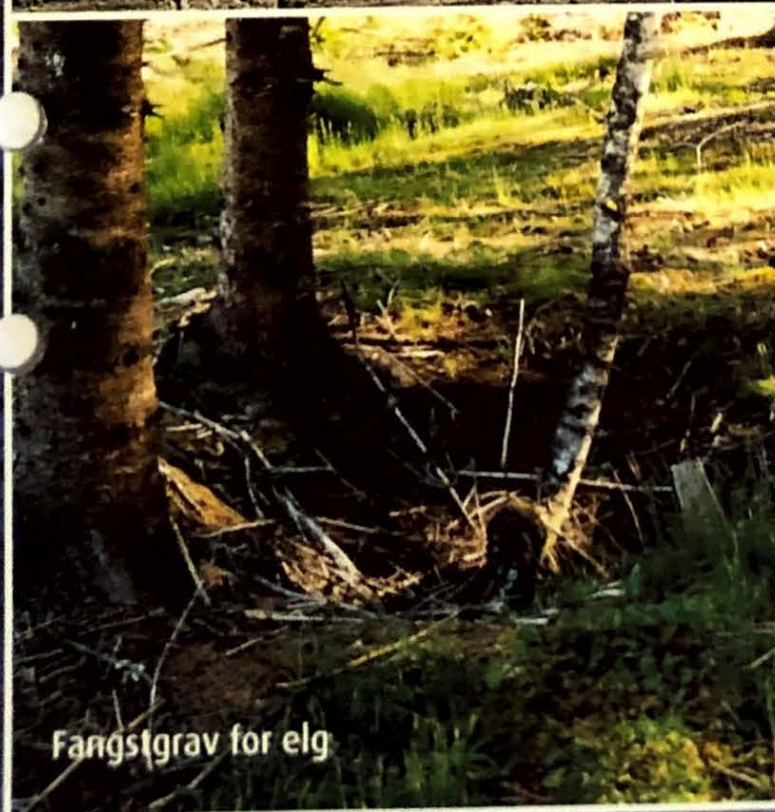

- A:** Helleristning fra bronsealderen, ca. 1.000 år f. Kr. det finnes også rester av en ristning på et svaberg ca. 100m. mot sørvest. Denne er skadd, trolig ved bål-brenning, og er vanskelig å få øye på.
- B:** Gravrøys, sannsynligvis fra yngre jernalder, ca. 600-1.000 e. Kr. Relativt små gravrøys er finnes langs de fleste farbare vassdraga våre, og en teori er at det er gravminner over folk med tilknytting til fortid transport.
- C:** Kunstig flate konstruert ved at ujevnheter er fylt med bruddstein. Sannsynligvis tommervelte/lasteplass for eksport nedover vassdraget. Maksimalt 4-500 år gammel, ettersom tommerhandel i større omfang ikke er eld.
- D:** Velbevart gravrøys. Overgrodd og vanskelig å få øye på.
- E:** Gravrøys
- F:** Gravrøys
- G:** Ruin, visstnok etter brennevinbrenneri. Fram til midten av 1800-tallet var brenning fritt, og skystasjonjer og vertshus hadde plikt til brenning for salg til reisende. Romnes har vært embetsgard, og hadde nok spesielle plikter og retter gjennom flere hundreår.
- H:** Fangstgrop for elg. Et elgtråkk går rett forbi også i dag. Hvor gammel driftsmåten er, vet vi ikke, fordi alle dateringer gjelder seneste bruksfase. Da ildvåpen kom i bruk, døde bruken av dyregraver ut, og ble forbudt i halvdel av 1700-tallet.
- I:** Kullmiletuft, ("kolabann"). Et prakt eksemplar av en slik. Det finnes flere i området. For produksjon av trekuil i jernverk, her uten tvil Ulefossverket.
- J:** Sandtak for jernverket

De synlige kulturminnene i parken
 De enkelte kulturminnene er skiltet med utførligere opplysninger).

3.000 år gammelt skip

Fangstgrav for elg

I GLOVENE UT MOT SJØEN?

Det er ikke kjent funn fra steinalderen (8.000 - 1.800 f.Kr.) på Romnes, men de ligger nokså sikkert bevart under golfbanene, som har vært dyrka mark i 5-6.000 år, eller i glovene ut mot sjøen.

Helleristning på Steinsholt

ELDGAMMEL GARD I ET SKRIFTLØST SAMFUNN

Første skriftlige omtale av gårder i nedre Telemark stammer som regel fra 1300-tallet, det første egentlige skriftfesta århundre i vår del av verden.

Slik også med garden Romnes, nevnt i første kjente skriftlige kilde helt på slutten av 1300-tallet.

Da var det en eldgammel gard i et til da skriftløst samfunn.

**NORSJØ
GOLFPARK AS**

Romnesvegen 98, 3830 Ulefoss
Tlf.: 35 94 94 00 - Fax: 35 94 94 01
Mob. 99 51 79 68
e-post: no-golf@online.no
www.norsjo-golfpark.no